

מסורת הש"ס

- (א) [לשילמה:ב]. (ג) [ללקמן:ב].
- (ד) [לקמן:ג]. (ה) [ש"]
- מוספות ללקמן קטן ד"ה
- מתפרש: (ו) [לקמן:ג
- מוספתם ספ"ז ע"ש].
- (ז) [לקמן:ט]. מוספתם פ"ו
- ד"ה: (ח) [לקמן:ט]. מת:
- (ט) [לקמן:ס].
- (י) [ש"] מוס' ימות עד:
- ד"ה [ועהפחה:ז]. (כ) לזה מעין
- הקושיא הוא והמקור חסר
- במוספות וכלי' ויש לומר
- גדרוהו ואלוהי קאמ' אי'
- י"ל כ"י. כ"ש"א וע"ש.
- ל' כרש"א בני א"ן.

תורה אור השלם

1. ולא ידבק בידך מאומה מן החרים למען ישבו י"י מקדו'ן אפ' וי'קו'ן ק'ר ר'חמים ורחוקך ודרבך פאשר גיבע לאבתך: דברים יג ה'

גלויו הש"ס

גם' אבר אבי' שפחה. עי' לקמן דף מד ע"א מוס' ד"ה כאן: רש"י ד"ה אלא וכו' דבל רב' הפק. ע' מ"א ס'י מקפ"י סק"ה:

הגהות הב"ח

- (א) ג"י והלך בו לדע:
- (ב) רש"י ד"ה הני מיל' וכו' דמבוי: (ג) ד"ה ה' וכו' עזר כוכבים רצף
- שפיס': (ד) ד"ה מותר וכו' דשמא: (ה) ד"ה דמא
- ד"ה ספק וכו' דמס' ספק לא: (ו) הא"י מעט ספק ספקא: כ"ז פ"י ה"י א"כ ספק ע"י העודר כוכבים
- תמוכה וספק אי נעזד:

רבינו חננאל

(סוגיא) ישראל שפחה לעבודת כוכבים של עובד כוכבים כלומר רצף צורחה ואנה נכתב כלל אלא כאלו טע בעלמא היא לא ביטלה מי"ט גרוינ' דלמא מגבה ליה ישראל וכיון דמגבה ליה קנאה וכו' הודי מבטיל לה הוי לה עבודת כוכבים שיל ישראל ועבודת כוכבים ביד ישראל אין לה ביטלה עולמית. תוב אקשי מן אבני מרקוליס שהביא ישראל ח' וחיפה בהן טרטריות כו' ומן ישראל שפיפה עבודת כוכבים ושנינו בכליהו גרוינ' דלמא מגבה לה וקני להו בחבבה והם עדיין בחוקקו וכוין דקנאם א"ע' דבתר הכי נשברו לא בטלי כדרבא דאמר עבודת כוכבים של ישראל לא בטלה לעולם. ומותבינן תוב איך לא ירקות פ"י אין ויריען בית האשריה ירקות תמות הגשמים מפי שהובי' פי' עלי האשריה נובלת על הירקות והוה להן לובל נמצאו הירקות גדילת מן העבודת כוכבים. ואמאי תיהו דא הבל שגפ' מן האילן כעבודת כוכבים ששתיבה מאלה. ופרקינן שאני התם דאשריה היא עיקר של אילן קיימת.

בל הצלמים פרק שלישי עבודה זרה

מזיק. גברא אלמא וישראל הוה: והלץ נז. על שפת הנזר לידע אם זכר: **בן**. חכם ומורה הוראה הוה ומכיון להורות לה ישבת ימי הטומאה וימי טהרה: **נדרגס**. נשון ארמי אפס: **מזויין** **ס**. וכבר אלכוהו או גררוהו לחור שלהן ולא איהל כהן זה על המת:

כמין נפל וספק ספקא היא לשמא לא נפל היה אלא ספיר מלא רוח: **לידע אם רוח הפילה**. ולא משב עליו ימי טומאה וטהרה. אם נפל הפילה: **ואס סמלי נומר וכו'**. ואס יראה שהוא נפל עדיין יליך אס זכר וואס נקבה: **ודאי גררוהו**. שזוקמן בך וואס ודאי הוה: **שלו ושל חזירו**. צין ששנייהן עובדין ליראה אחת צין שזו עובד לפעור וזה למרקוליס. והא דעבודת כוכבים מותרת ע"י ציטול נפקא לקמן (נב). מנין לעובד כוכבים שפוסל עבודת כוכבים וכו': **שפחה**. הכה עליה ישראל פטוש עד שנתמעכה צורמה אבל לא חסרה כלום הלכך לא צטיל: **והסנן**. גצי עובד כוכבים פחסה אע"ג וכו': **הני מילי פחסה עובד כוכבים**. דגלי דעתיה (ט) ומצוי ומצטל לה: **אבל פחסה ישראל לא** **לא** דמי לעבודת כוכבים ששפחה מאלהיה דהתם אמר איחי נפשה לא נמללה וכו' אבל הכא קפצו עובד כוכבים לא קפצה עבודת כוכבים **אפחיסה**: **ורנא אמר לעולם כי פחסה ישראל נמי**. הוי ציטול מעליא: **אלא**. רענן גזור לכל ציטול ישראל לאו ציטול גזירה דלמא מגבה לה וקני לה בהגבהה: **דכל דזר הפקר כגון מליאה נקנית עגונה: אין לה צולה**. **עולמית**. ועגונה גזירה כדליפנין בפרק ר"י [למקמן נב]. מושס כסתר [דברים מ]: **מרקוליס**. יש עכו"ס שעובדין לגל של אצנים וקורין לה מרקוליס וכל הכא זורק לה אצן והיא עבודתה: **מוסרם**. שהרי ציטלו העובד כוכבים שסתר לגל: **כדרנא**. דלמא מגבה לה לכולהו מרקוליס צרישא והדר מצטל ליה וסותרו: **לצרכו**. שזריך לשפאין להסיק בשפאיה: **היא ושפאיה מותרין**. דהא צולה עובד כוכבים (א) שפיפה (ט) [לצרכן]: **לצרכה**. ליפומה: **ושפאיה מותרין**. דמיזרק וזיק להו ולא פלה להו: **ישראל שפיפה עבודה כוכבים**. של עובד כוכבים דאי של ישראל אפי' עזיפה נמי עובד כוכבים היא ושפאיה אסורין לעבודת כוכבים דישראל לאו בת צטולי היא: **סיהו**. הך דשיפה ישראל לצרכו כעבודת כוכבים ששפחה מאלהיה: **שזוק וורה לרות**. הנואל עבודת כוכבים של מתכת: **אמרו לו אף היא נעשיה זבל**. כלומר הוא מתכוין לאבדה שלא יהנה ישראל ממנה וגם עתה יהנה ישראל ממנה שהרי השחקים נעשים זבל ונאמר לא ידבק בידך מלאומה: **אורם דרקון**. סתמא לעבודת כוכבים כדתנן במתמיתין (דף מ): **ספק עובד כוכבים חסכו**. והוי ציטול: **ספק ישראל חסכו**. ולא הוי ציטול: **מוסר**. דתלינן צעוד כוכבים דהא ספק ספקא הוא (ז) ושמא לא נעזד מעולם: **אף לא יקום**. ממני קמי' [משנ]: **זורעין תחמיה** של אשריה ירקות צימות הגשמים שהלל קשה להן וכן לל אילן קשה להן ואין נהנה ממנה אבל לא צימות הממה שהלל יפה להן ונמלא נהנה מאשריה. כל אשריה אילן הוה: **רבי יוסי אומר אף לא יקום צימות הגשמים** **לפי שהנביה נושרם**. על הירקות והוה לזבל ונמלא צבל הירק נהנה מן האשריה. נבייה הן העלין הנושרין מן האילן צימות הגשמים: **דעיקר עבודה כוכבים קיימת**. האילן לא צבל הלכך נבייה הנושרת ממנה אסורה:

ספקא ויש לומר דיס עובד כוכבים יומר צעדי ללמיס לפי שיש לתלות צעירמס צעוד כוכבים יומר מצישראל שחס ישראל שזכר היה מצערה מן העולם וגם אס נשתברה מאלהיה שכיח טפי דעובד כוכבים מצטל לה כשמואלה דמימנר אמר איחי לא מללה נפשה והשמה איכא תרי טעמא להיתירא אבל כשחתכו ישראל ליכא אלא חד טעמא להיתירא שיש לומר שמא כשימלאנה העובד כוכבים חתוכה יצטלנה ובהך טעמא לחודה אין להיתיר לרבי יוחנן אף בספק נעזד:

מב. עין משפט גר מצוה

- א א מ"י פ"ט מהלכות טומאת מת הלכה יא:
- ב ב מ"י פ"ח מהל' עבודת כוכבים הלכה ט סגנו לאזין ב' טיש'ע
- ג ג מ"י סימן קמו סעיף א:
- ד ד מ"י ע"ש טיש'ע ע"ש סעיף ה:
- ה ה מ"י ע"ש טיש'ע ע"ש סעיף ח:
- ו ו מ"י ע"ש הלכה י סעיף א:
- ז ז מ"י ע"ש הלכה ט טיש'ע ע"ש סעיף ב:
- ח ח מ"י ע"ש סעיף ג:
- ט ט מ"י ע"ש הלכה י סעיף ב:
- י י מ"י ע"ש הלכה י סעיף ג:
- יא יא מ"י ע"ש טיש'ע ע"ש סעיף ד:
- יב יב מ"י ע"ש הלכה י טיש'ע ע"ש סעיף ו:
- יג יג מ"י ע"ש הלכה ט טיש'ע ע"ש סעיף ז:
- יד יד מ"י ע"ש הלכה י סעיף ז:
- טו טו מ"י ע"ש הלכה י סעיף ח:
- טז טז מ"י ע"ש הלכה י סעיף ט:
- יז יז מ"י ע"ש הלכה י סעיף ט:
- יח יח מ"י ע"ש הלכה י סעיף ט:
- יט יט מ"י ע"ש הלכה י סעיף ט:
- כ כ מ"י ע"ש הלכה י סעיף ט:

מוסף רש"י

ובא בהן והציי' בו. כהן חכם היה וטובה הוראתו ומתכוין להורות לה ימי טומאה וטהרה. אי נמי דשורה אליו צימו ועונת בתרומתו וזכה להיהר מנחה כל ימי טומאתה. ויש אומרים לדע' אומנו יח' ומן הבאח קרנה אס יאיע' בשמחהו אס לאו ולא ספירא ל' דשביעל (מור) [עור] עולה אמת לכוהל נשתמה לא עלי' הוי כהן נפשיה לסיכ. ועוד שהרי היא יוכלה לאחר קרנה כל ומן שמה'ה וגם לאון לשון חיי' אפי' נראה. ולד' חכם הוי גלס הוא אלא להאחיל ובעצור עליו דעומתא מה. אלא כהן ע' הארץ היה או קטן ושגרוה אשה (דף טו): **אזי**: כהן קצוב או מצני הכית היה ועלמיהו ע'ס להגיד לחמו מה טיבו ותפנין בין טומאת וטהרה וזכר לימי טומאת וטהרה ופסקה מור מוליה ובעלמ' סתם טפח הוא וגיורוהו לתוין ולא האהיל (סג). רוח ה' אפי'לה. שפי' מלא רוח ה' מתנה צימו נפל היה כלומר לכל אלה הזכרין שמא רוח הוא ואגדי. ואין כאן לא טומאת זכר ולא טומאת נקבה ואס אפשה שיהא ולי' לרבייה לרח'ס אס זכר אס נקבה (סח). ודאי גררוהו. מוחקין סן בקי (סח). בעומדין על כסיתין. על כהן מקו'ס התמוקן להס דכיון דאומתיהו חס'ם ודאי פלחי ישראל (לעיל מס'). וישאל אינו מבטל כו'. דעתי' ספסל אלוהי' לפינו' ולא ישראל. וכל סכן דישראל אינו מנעט עבודת כוכבים דישראל. דאין לה ציולה עולמית. דהא וסס בספר כתיב (לקמן נב). פוחסה. מעשה בקרועים (לקמן ג). עכו"ם שהביא כו' דטליתוהו. עכו"ם (לקמן ז). וישאל ששיפה כו' אסורין. שאין ישראל מצטל עבודת כוכבים (סח). וזורה ליהוה. שלא יכיל צה ישראל ליהנות ממנה (לקמן ג). אף היא נעשה זבל. אס חסרה לרות גם עתה מן האלה ממנה. ע' ה' האלה מן האילן הגשמים.